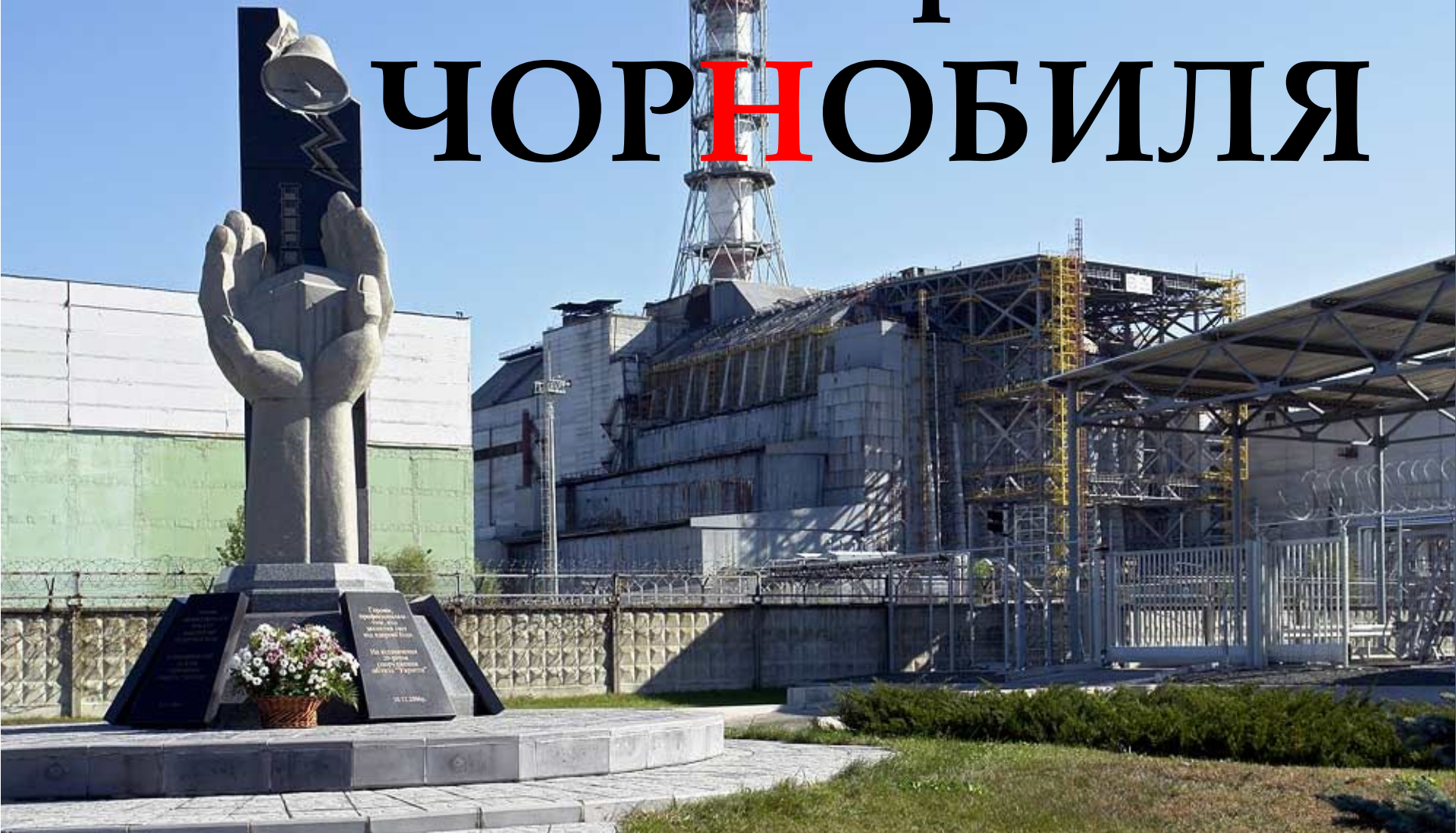

Біль і тривоги ЧОРНОБИЛЯ

35 років від дня трагедії (1986-2021)

26 квітня 1986 року сталася найбільша техногенна катастрофа в історії людства - вибух на Чорнобильській атомній електростанції.

Проходять роки після аварії на ЧАЕС. А біль не відпускає, тривога не покидає людей. Ще довго ми будемо відчувати на собі наслідки трагедії, ще довго чутимемо її дзвони.

Аварія на Чорнобильській АЕС стала новою віхою в історії атомної енергетики. Вона показала всьому людству, наскільки небезпечна позбавлена контролю сила атома і як важко її вгамувати.

Пропонуємо Вашій увазі виставку на якій представлена невелика частина видань про найбільшу техногенну катастрофу ХХ століття, які зберігаються у фондах ЦНБ. Це книги, що розкривають причини та наслідки Чорнобильської катастрофи, медичні аспекти, еколого-біологічні наслідки катастрофи, спогади учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, вшанування пам'яті Героїв Чорнобиля та художні твори про Чорнобильську трагедію.

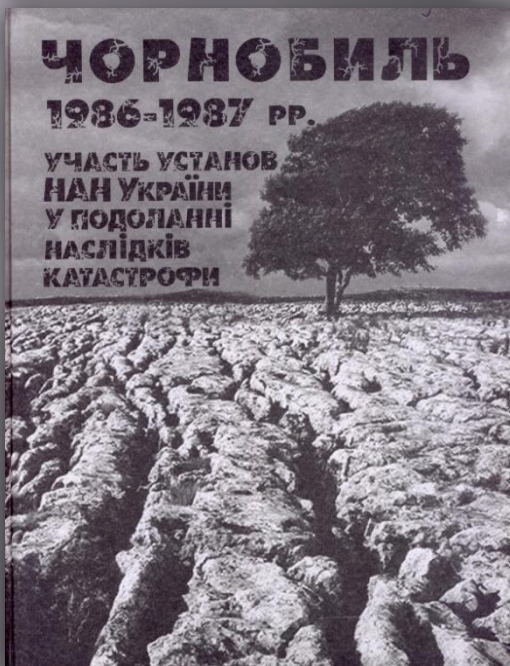

Біль і тривоги Чорнобиля

Біль і тривоги Чорнобиля / упоряд. Ю. В. Сафонов; ред. М. М. Сорока. — Київ : Київська правда, 2006. — 287с.

Це видання - колективна розповідь про найбільшу техногенну катастрофу в історії людства, з часу якої минуло вже два десятка літ. Автори, що були безпосередніми свідками і учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, діляться своїми спогадами про тривожні для України й усього світу дні весни і літа 1986-го, розмірковують над долями чорнобильців, болючими проблемами відчуженої тридцятикілометрової зони і самої станції, розглядають і прогнозують розвиток ситуації навколо ЧАЕС.

Їхня розповідь доповнена фотосюжетами про подолання наслідків Чорнобильської трагедії — двадцятилітньої давнини й сучасними.

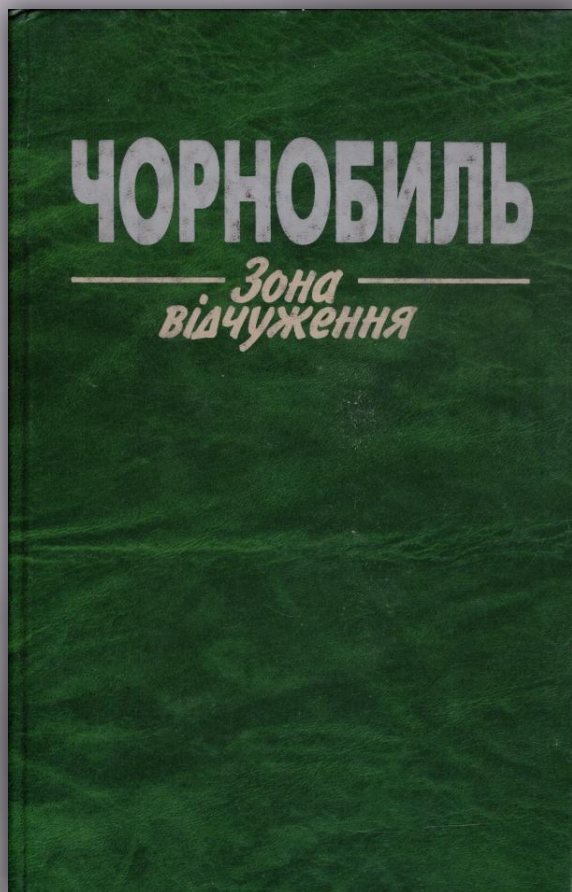
ЧОРНОБИЛЬ

1986-1987 рр.

УЧАСТЬ УСТАНОВ
НАН УКРАЇНИ
У ПОДОЛАННІ
НАСЛІДКІВ
КАТАСТРОФИ

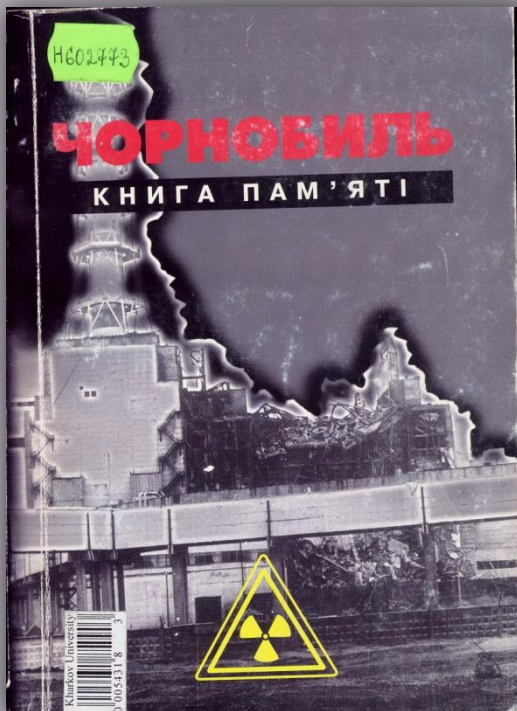
Чорнобиль. 1986-1987 рр. Участь установ НАН України у подоланні наслідків катастрофи. - К.: Академперіодика, 2005. - 492 с.

У другій книзі видання чорнобильських хронік 1986-1987 рр. подано матеріали про конкретну участь установ НАН України в подоланні наслідків катастрофи. Показано, що внесок українських учених у приборканні «мирного атома» Чорнобиля був не тільки вагомим, але у багатьох випадках — вирішальним. Розглянуто як започатковувалися і формувалися нові наукові напрями, що були актуалізовані аварією на ЧАЕС, та в розробці яких сьогодні беруть активну участь установи НАН України. До книги включено також матеріали ЗМІ, що містять оцінку роботи академічних установ у зоні ЧАЕС. Наведено списки наукових та інженерно-технічних співробітників НАН України, які приймали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС у 1986 — 1987 рр.

Чорнобиль: Зона відчуження : збірник наукових праць / Редкол.: Гол.ред. Віктор Григорович Бар'яхтар . – Київ : Наукова думка, 2001 . – 547 с.

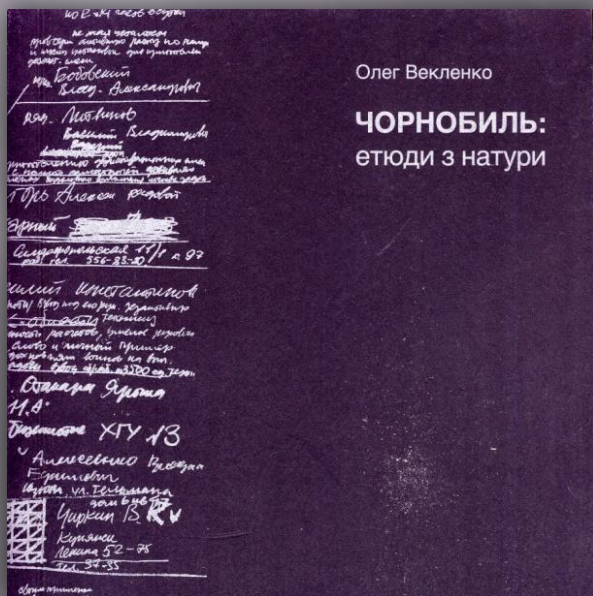
У виданні подано результати оригінальних досліджень з ключових питань радіоекології, радіобіології та радіаційної медицини, виконаних фахівцями різних установ та відомств України, які впродовж 15 років вивчали вплив радіаційного фактора на біоту Чорнобильської зони відчуження. Вперше наведено широкопланові дані клінічних, епідеміологічних і гігієнічних спостережень. Об'єктивний і неупереджений авторський аналіз їх вказує на істотне збільшення частоти як онкологічних, так і загальносоматичних захворювань у різних категорій опромінених. Висновки та результати обговорення досліджень виважені й науково обґрунтовані.

Чорнобиль: Книга пам'яті померлих та загиблих внаслідок Чорнобильської катастрофи ліквідаторів, евакуйованих і переселенців, які мешкали в Харківській області / Уклад. О.М. Дорожко, інш. . – Харків : Оригінал, 1997 . – 319 с.

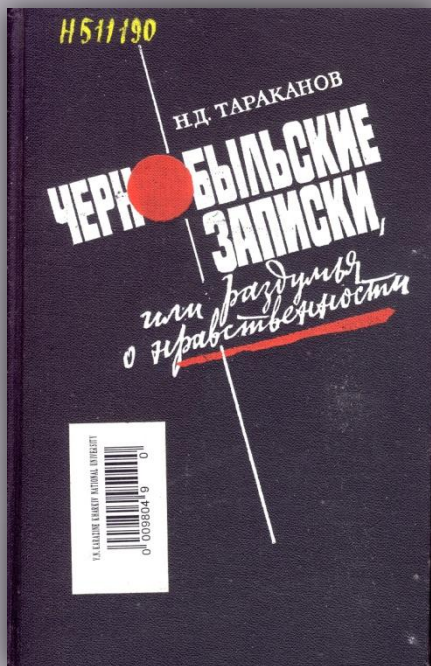
До першої частини “Книги пам'яті” занесені імена померлих та загиблих внаслідок Чорнобильської катастрофи ліквідаторів, евакуйованих і переселенців, що мешкали в Харківській області, статус яких підтверджено документами.

У книзі використані вірші з рукописної поетичної збірки “Быль и боль”, упорядкованої В.Болотовим у Чорнобилі в 1986 році, вірші зі збірки В.Шовкошитного “Жорстоке свято”, вірші та довідкові матеріали - з обласної та районної преси.

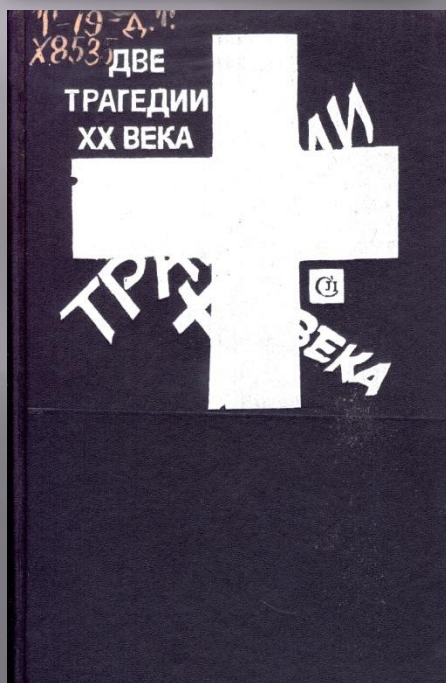
Векленко О. Чорнобиль: етюди з природи : Художня документалістика / О.А. Векленко. - Харків : «Точка», 2017. - 140с.

Книга спогадів учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, художника, професора Харківської державної академії дизайну і мистецтв Олега Векленка про його особисті відчуття, пережиті в період перебування в Чорнобилі упродовж травня-червня 1986 року. Неприкрашені історії важких буднів написані живою мовою і доповнені авторськими малюнками та фотографіями.

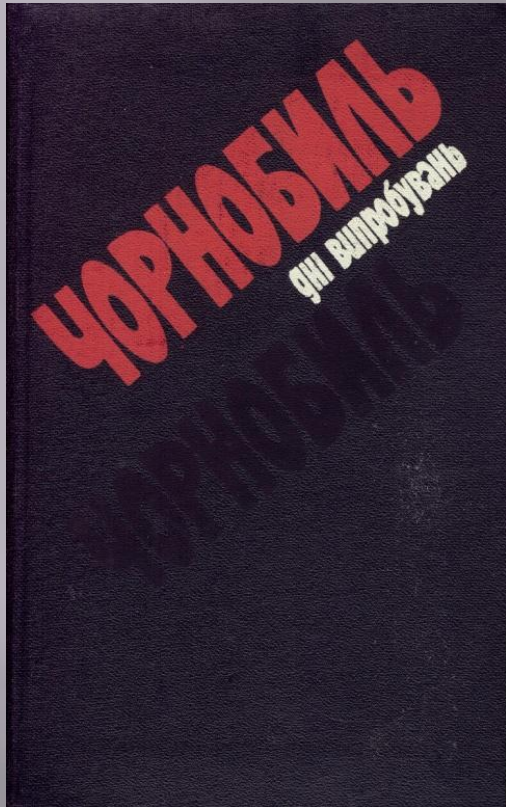
Тараканов Н.Д. Чернобыльские записки, или Раздумья о нравственности. — М.: Воениздат, 1989. — 208 с.

Автор - один з керівників і безпосередній учасник робіт в особливо небезпечних зонах, що виникли після аварії на Чорнобильській АЕС, розповідає про героїзм радянських людей, воїнів Збройних Сил, виявлений у ході ліквідації наслідків аварії. Він ділиться з читачами роздумами про причини морального характеру, які сприяли аварії і збільшенню її наслідків, розкриває моральне обличчя людей, які чинили посадові злочини і їх підсобників.

Тараканов Н. Д. Две трагедии XX века: Документальные повести. — М.: Советский писатель, 1992. - 432 с.

Ця книга - нагадування про дві найбільші трагедії XX століття: вибух ядерного реактора на Чорнобильській АЕС і землетрус у Вірменії. Записки їх учасника кандидата технічних наук генерал майора М. Д. Тараканова відрізняє фактична достовірність, глибоке розуміння подій, біль за сьогодення і майбутнє людства.

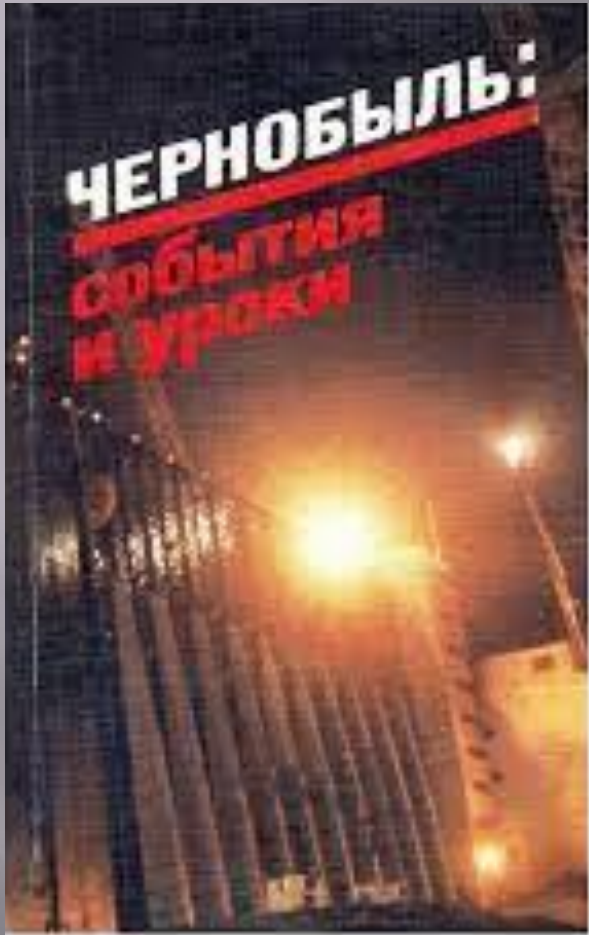

Чорнобиль. Дні випробувань: Кунига свідчень /упоряд. В. Г. Шкода. – К.: Рад. Письменник, 1987. – 470 с.

Ця книга - збірка документальних, публіцистичних і художніх творів письменників і журналістів, які розповідають про те, як спільно, натхненний «чуттям єдиної родини», долав наш народ тяжкі наслідки аварії на ЧАЕС. У збірнику також розміщені інтерв'ю з відомими вченими.

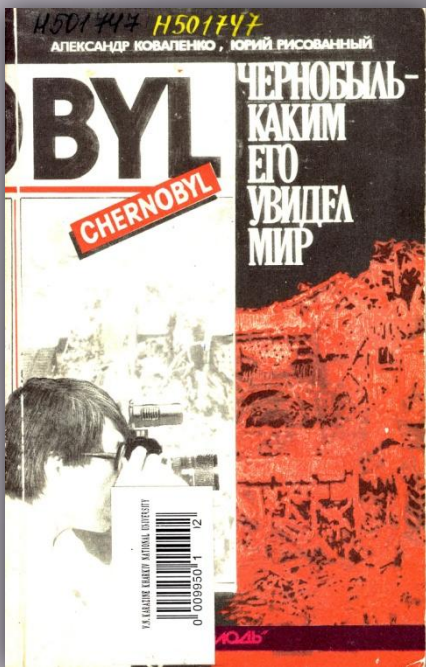
Збірник “Чорнобиль. Дні випробувань” – наш земний уклін, наша вдячність усім тим, хто ризикуючи своїм здоров'ям і життям, брав участь у ліквідації наслідків аварії, відроджував і продовжує відроджувати до нового життя обпалену радіацією землю, це – священна пам'ять про всенародний подвиг, котрий ніколи не зітреться з історії людської, не згасне у віках.

В.Г. Шкода

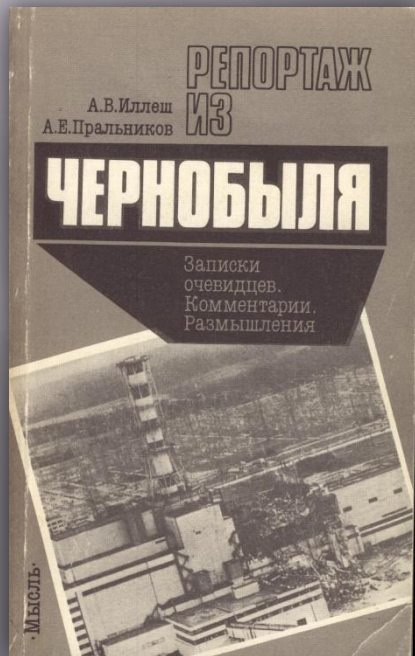
Возняк В. Я. Чернобыль: события и уроки : вопросы и ответы / В. Я. Возняк, А. П. Коваленко, С. Н. Троицкий. — Москва : Политиздат, 1989. — 278 с. : ил.

У довіднику подано інформацію з питань, пов'язаних з аварією на Чорнобильській АЕС. В основу відповідей покладені висновки Урядової комісії, що розслідувала причини аварії і організуючої роботи по ліквідації її наслідків, а також доповідь радянської сторони на нараді експертів МАГАТЕ. Видання ілюстроване.

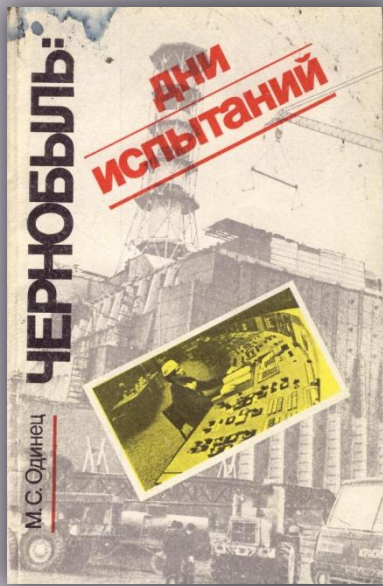
Коваленко Александр., Рисованный Юрий. Чернобыль - каким его увидел мир / А. Коваленко, Ю. Рисованный. - К.: Молодь, 1989. - 176 с.

Книга розповідає про події в Чорнобилі зарубіжними, в основному - західними, засобами масової інформації.

Иллеш А. В., Пральников А. Е. Репортаж из Чернобыля: Записки очевидцев. Комментарии. Размышления / А.В. Иллеш, А.Е. Пральников. - 2-е изд., испр. и доп.- М.: Мысль, 1988.— 169, [1] с.

Книга розповідає про аварію на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС в кінці квітня 1986 р. про ліквідацію її наслідків. Журналісти були в числі перших відряджені газетою «Известия» і протягом півроку працювали там. Їх репортажі і стали основою цієї книги.

Чернобыль: дни испытаний. — М.: Юрид. лит., 1988. — 144 с.

В основу книги покладено нариси і репортажі кореспондента «Правди» з місця подій - Чорнобильської АЕС. У них розповідається про мужність і героїзм тих, хто прийняв на себе жар полум'я і смертоносний подих реактора. При цьому приділяється особлива увага пожежникам, працівникам органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів.

Чернобыль : [фотоальбом] ; Трагедия, подвиг, предупреждение. – Москва : Планета, 1988 . – [254] с.

Поява на світ фотоальбому була необхідною і закономірною. Багато світлин представлених у цьому альбомі, сильніші, точніші за будь-які слова. Вони – документи тієї події, яка стала уже історією, але ще не втратила гостроти болю. Сльози, біль, страх за близьких, відчай героїв світлин – це свідчення тієї жахливої катастрофи.

Антонов В. П. Уроки Чернобыля : радиация, жизнь, здоровье: научно-популярное издание / В. П. Антонов. — Киев : Знание, 1989. — 111с.

У книзі надано аналіз, оцінка й прогнози медико-біологічних наслідків Чорнобильської аварії. Розглядаються проблеми стресу, з якими недостатньо знайомі не тільки широкі групи населення, але й багато вчених, громадські діячі, медичні працівники. Це — одна з причин стійкості радіофобічних стресів, наслідки яких можуть виявитися більш несприятливими, ніж радіаційні.

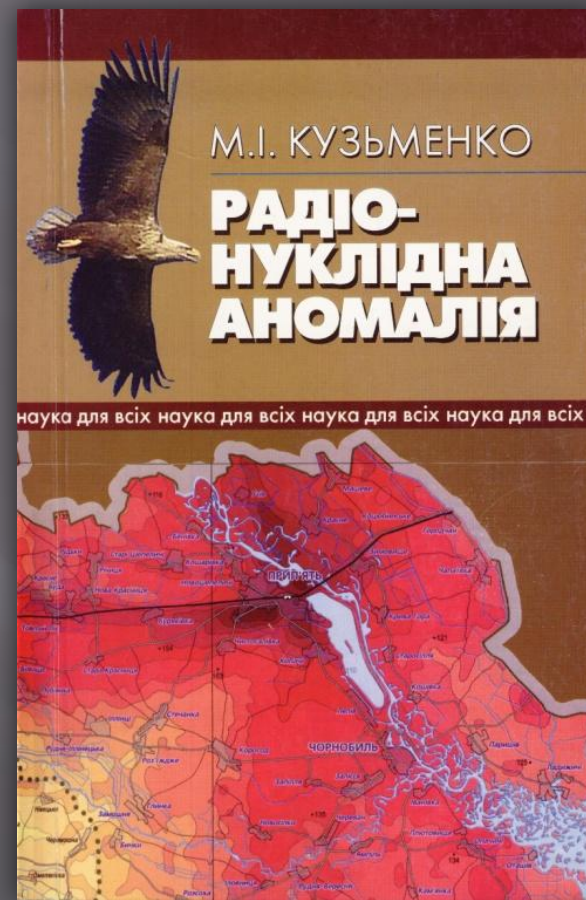

Барабой В. А. От Хиросимы до Чернобыля / В. А. Барабой. — Киев : Наук. думка, 1991. — 122 с.

Книга знайомить читача з основними досягненнями радіобіології в розкритті закономірностей дії іонізуючої радіації на клітину й організм, віддалених генетичних наслідків опромінення, особливостей дії радіації в малих дозах, а також механізмів захисту від променевого уражень. Докладно висвітлюються трагічні наслідки вибухів американських ядерних бомб над японськими містами: Хіросімою та Нагасакі в 1945 р. і аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 р. Вперше в доступній формі аналізуються подібність і відмінності цих подій, небезпеки, пов'язані з тривалим впливом на людей іонізуючої радіації.

Кузьменко М.І. Радіонуклідна аномалія / М.І. Кузьменко. — К. : Академперіодика, 2013. — 394 с.

У книзі розповідається про екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи, радіонуклідне забруднення довкілля, міграцію радіонуклідів по Дніпру та каскаду його водосховищ до Чорного моря, динаміку накопичення радіонуклідів, дози опромінення і порушення в організмах представників флори та фауни наземних і водних екосистем.

**ЗДОРОВ'Я НАЩАДКІВ
ЛІКВІДАТОРІВ НАСЛІДКІВ АВАРІЇ
НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ
АТОМНІЙ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ**

Монографія

Здоров'я нащадків ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції : монографія /М. М. Коренев, О. І. Плехова, Г. О. Бориско та ін. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. - 228 с.

У монографії підведено підсумки 12-річного моніторингу стану здоров'я дітей і підлітків, які народилися в сім'ях ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Визначено динаміку, розповсюдженість і структуру патологічних станів, надано обґрунтовані рекомендації.

20 РОКІВ
**ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ
КАТАСТРОФИ:
ПІДСУМКИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

20 років Чорнобильської катастрофи: підсумки та перспективи : збірка матеріалів до парламентських слухань у Верховній Раді України 26 квітня 2006 року / Верховна Рада України, Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи ; Борисюк М. М., упоряд. – Київ : Парламентське видавництво, 2006. – 640 с.

У збірках “Чорнобиль і соціум” у кожному випуску розглядаються проблеми постчорнобильського соціуму, визначаються основні напрями та підходи щодо реабілітації постраждалих унаслідок надзвичайних ситуацій, також наводяться особливості господарської діяльності та стан біологічної системи досліджуваних населених пунктів радіоактивно забруднених територій, розглядаються особливості соціальної й соціально-психологічної адаптації до постчорнобильської ситуації людей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

У ЦНБ зберігаються 1-3, 6-10 номери.

**ПОСТЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ
СОЦІУМ:
15 РОКІВ
ПО АВАРІЇ**

Постчорнобильський соціум: 15 років по аварії. - К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. - 563 с.

Монографія містить узагальнений та систематизований впродовж п'ятнадцяти років досвід комплексного дослідження проблем, актуалізованих та сформованих аварією на Чорнобильській АЕС. В книзі представлена всебічна картина світу постчорнобильського соціуму, проаналізовані тенденції та перспективи постчорнобильської соціальної політики держави, висвітлені питання соціального захисту, умов життя та праці постраждалого населення, розкрито особливості соціально-психологічного стану окремих категорій потерпілих від аварії на ЧАЕС.

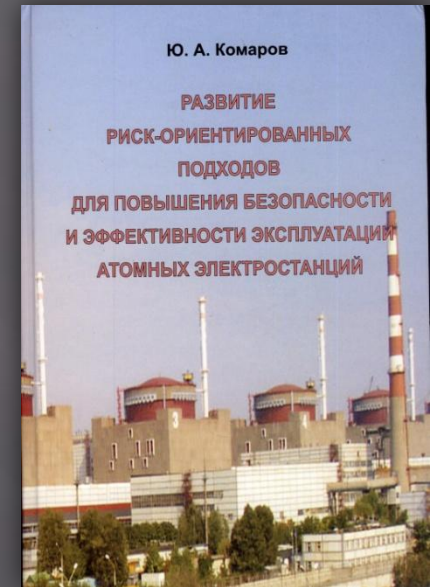
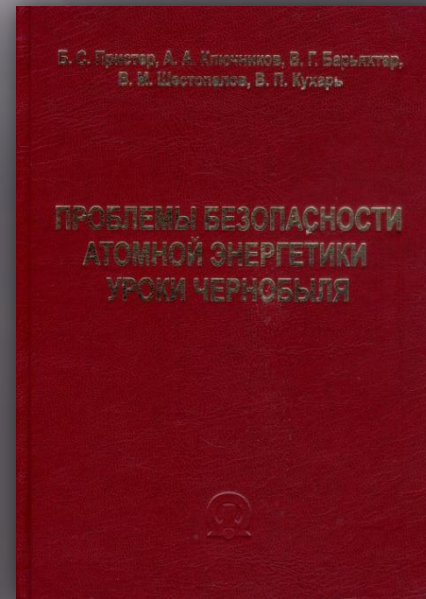
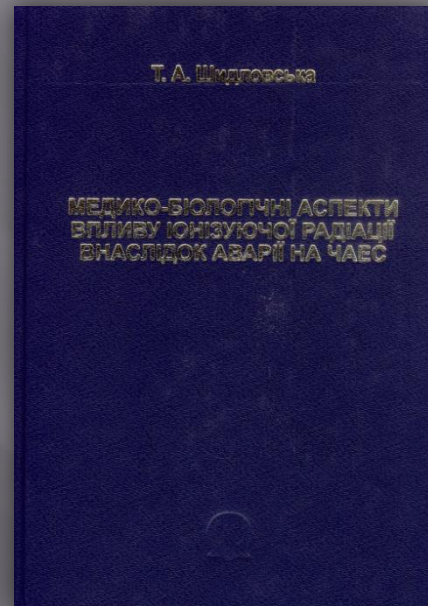
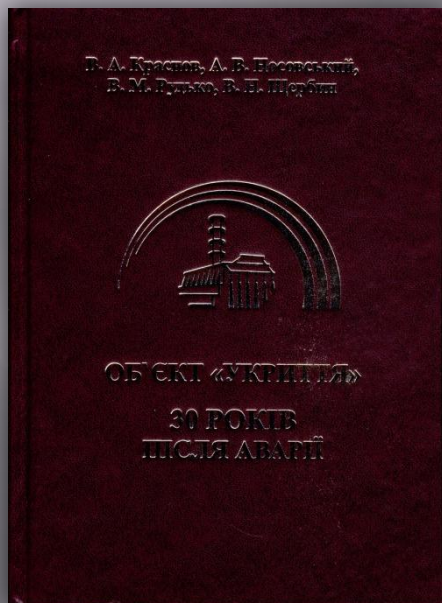
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE

INSTITUTE FOR SAFETY PROBLEMS OF NUCLEAR POWER PLANTS

Із переліком монографій з даної тематики і які зберігаються у фондах ЦНБ можна ознайомитися на сайті Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України у розділі “Публікації”
<http://www.ispnpp.kiev.ua/istoria-instituta/>

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

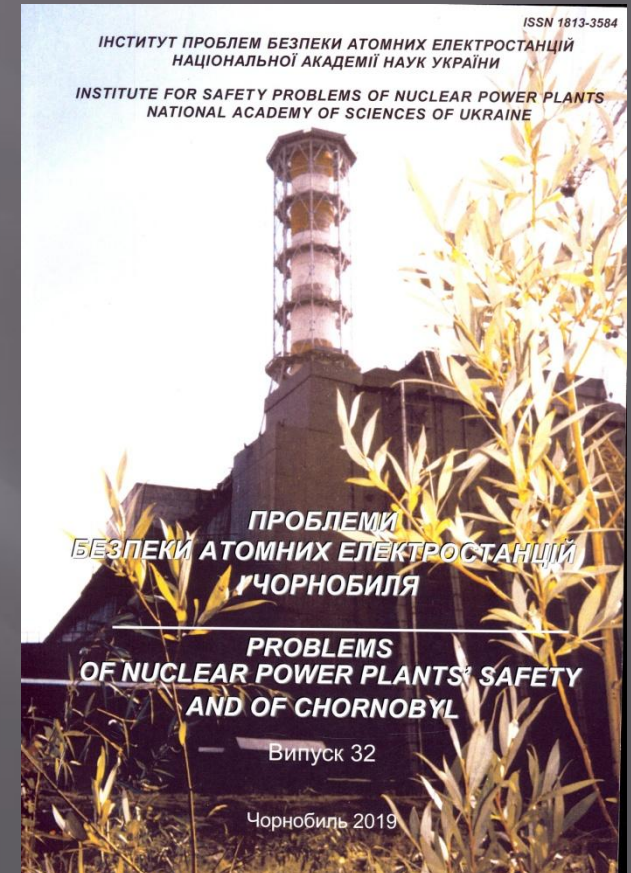
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE

INSTITUTE FOR SAFETY PROBLEMS OF NUCLEAR POWER PLANTS

У фонді ЦНБ зберігається науково-технічний збірник “Проблеми безпеки атомних електростанцій і Чорнобиля = Problems of nuclear power plants' safety and of Chernobyl” видавництва Інститут проблем безпеки атомних електростанції НАН України. Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України, Збірник заснований у 2004 році

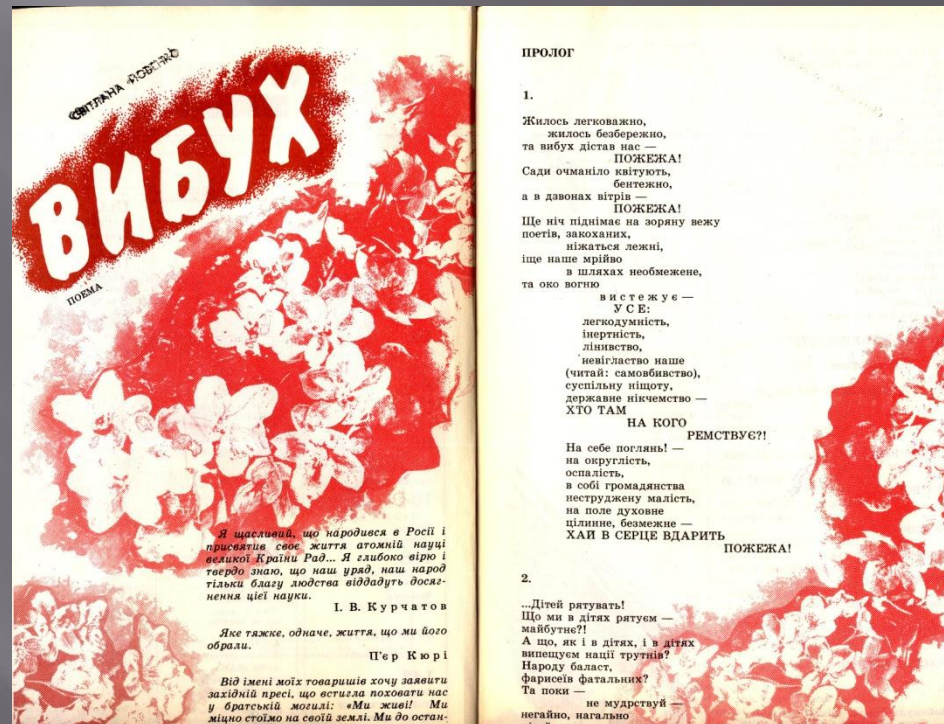
<http://www.ispnpp.kiev.ua/pro-journal/>

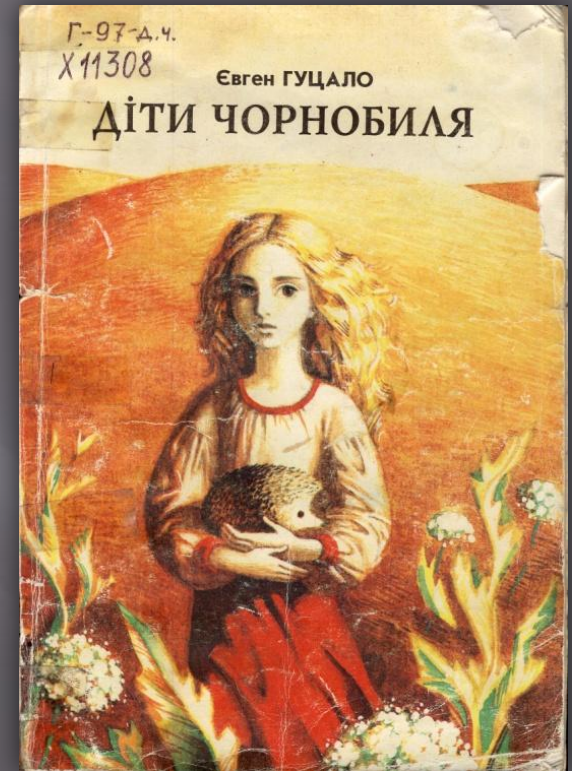
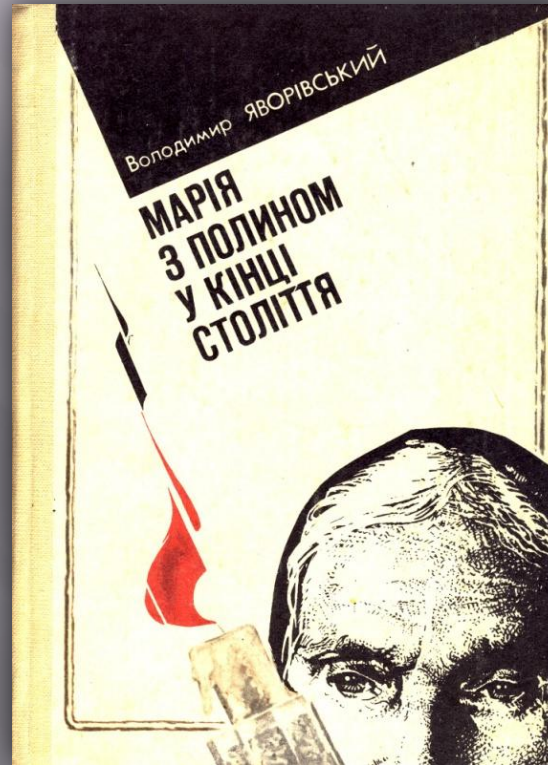
Художні твори про Чорнобильську трагедію

Чорнобильська катастрофа стала найболючішою раною для всього суспільства. Природно, що тема Чорнобильської трагедії знайшла місце і у художній літературі.

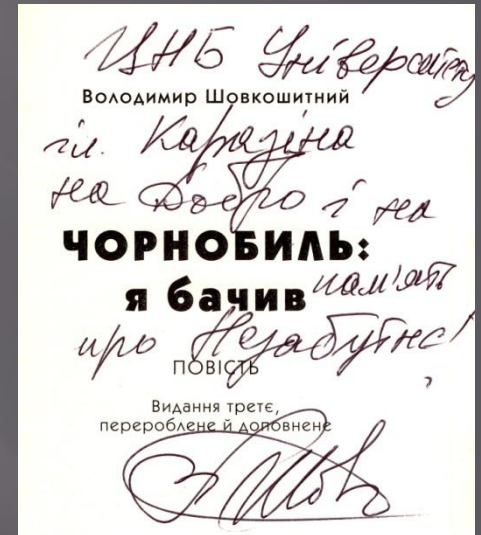
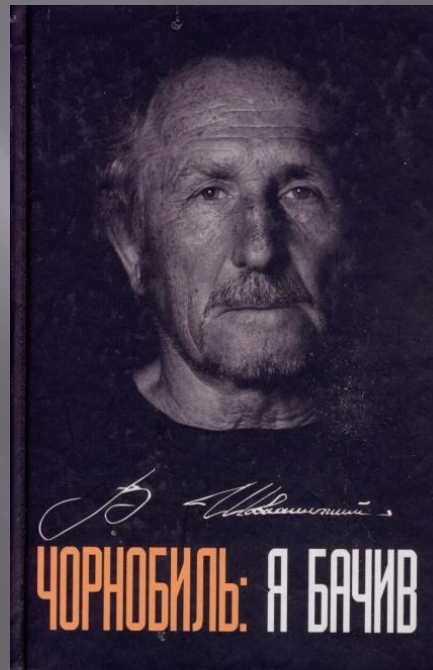
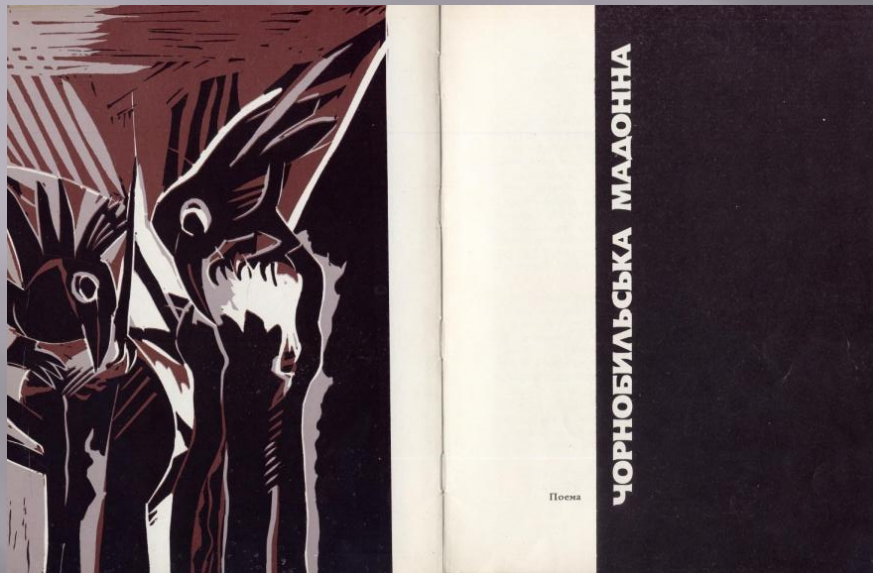
Одним із перших наймасштабніших творів української поезії на цю тему – поема Світлани Йовенко «Вибух» («Вітчизна». – 1987. - №5).

У 1987-1988 роках з'являються документальна повість Юрія Щербака "Чорнобиль" та роман Володимира Яворівського "Марія з полином у кінці століття". Чорнобильській темі присвячено також одну з прозових збірок Шевченківського лауреата Євгена Гуцала - "Діти Чорнобиля".

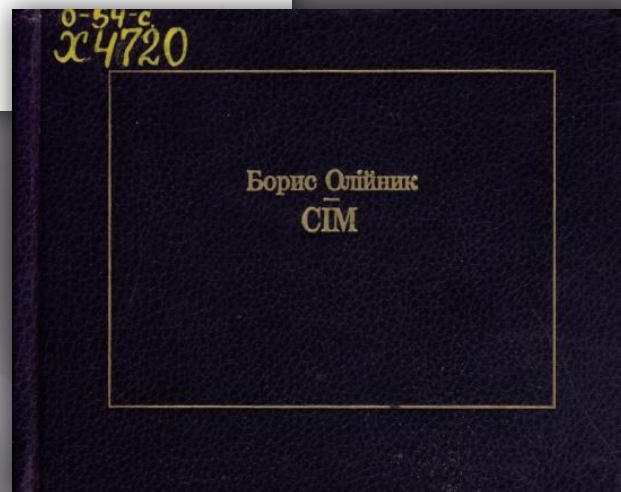
Ця тема освітлюється у поетичних творах Івана Драча ("Чорнобильська мадонна", "Ніж у Сонці", "В мікрофон криниці"), Ліни Костенко ("Атомний Вій опустив бетонні повіки..."), Бориса Олійника ("Сім"), автора "Чорнобрівців" Миколи Сингаївського ("Обпалена мужність"), Дмитра Павличка (Листок"), Володимира Шовкошитного «Чорнобиль: Я бачив» та інші.

У ЦНБ книга сучасного українського письменника, самовидця та активного ліквідатора наслідків Чорнобильської аварії Володимира Шовкошитного зберігається з дарчим підписом.

ВІКТОРУ КІБЕНКУ
 МИКОЛІ ВАШУКУ
 ВАСИЛЮ ІГНАТЕНКУ
 МИКОЛІ ТИТЕНКУ
 ВОЛОДИМИРУ ТИЩУРІ
 ВОЛОДИМИРУ ПРАВИКУ
 (Мов з козацького реєстру,
 Чи не правда?)...
 І всі шестеро — пожежники,
 Тільки сьомий,
 Володимир Шевченко,—
 Кінорежисер...

Де ви тепер,
 Матерів своїх діти,
 Колисасте сон?
 ...Вдарило в очі світло,
 Ясніше тисячі сонць.

Олійник Борис. Сім. Поема / Борис Олійник. – К., 1988

Поема присвячена пам'яті і подвигу шести чорнобильських пожежників-героїв та кінорежисера Володимира Шевченка, який знімав фільм у Прип'яті про єдиноборство людей з атомною стихією.

Володимир
Правик

Віктор Кібенок

Микола Ващук

Володимир
Тищура

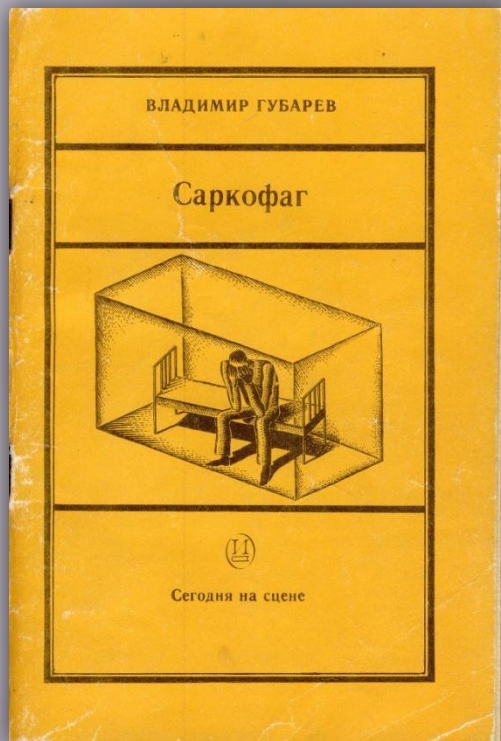
Микола Титенок

Василь
Ігнатенко

Ціною свого життя вони зупинили вогонь і врятували станцію і світ від ще більшої біди

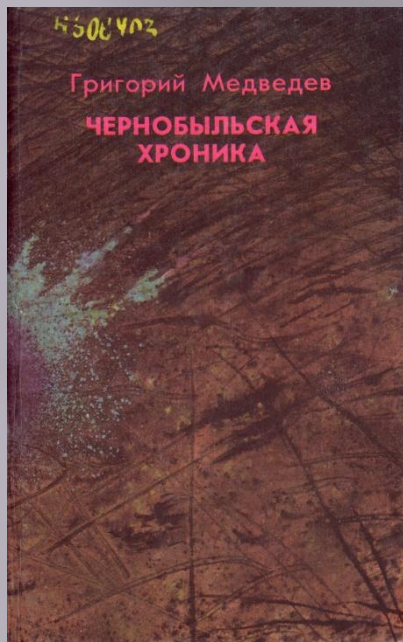
Губарев Владимир. Саркофаг: трагедия /В. Губарев. – М., 1987. – 84 с.

Журналіст, письменник і драматург Володимир Степанович Губарев став першим журналістом, який був у Чорнобилі вже через кілька годин після катастрофи. П'єса «Саркофаг» обійшла театри багатьох країн світу, принесла автору престижну британську театральну премію імені Лоренса Олів'є. Повністю п'єса була опублікована в 9-й книжці журналу «Знамя».

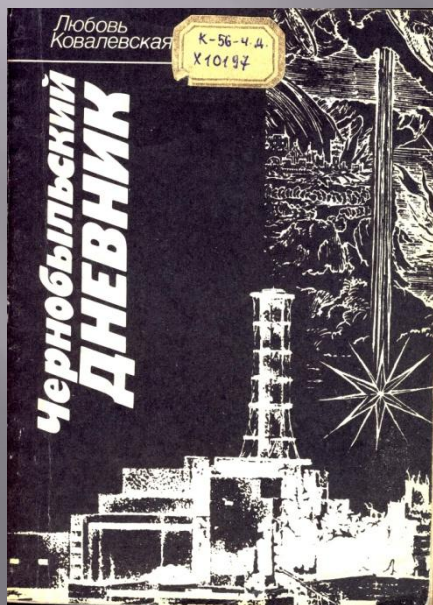
Вірина Л.А. Тієї вогняної ночі: Чорнобильська оповідь. – К.: Молодь, 1989. – 192 с.

Книга розповідає про подвиг Володимира Правика, одного з перших пожежників, які прибули на Чорнобильську АЕС. Володимир отримав велику дозу опромінення і помер у 6-ій клінічній лікарні Москви 11 травня 1986 року. У 23 роки нагороджений зіркою Героя Радянського союзу, помертньо.

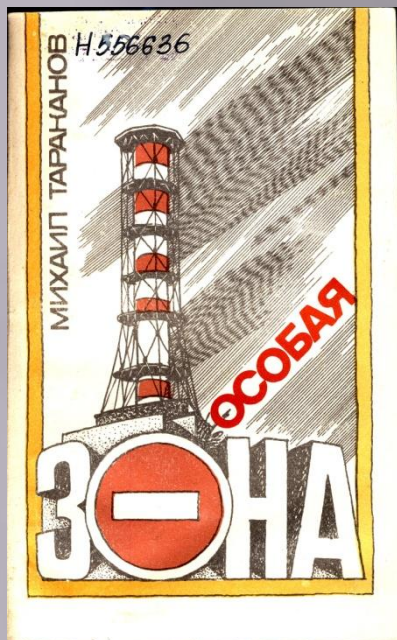
Медведев Григорий. Чернобыльская хроника. /Г. Медведев. – М.,1989. – 240 с.

Книга письменника Григорія Медведєва (за фахом інженер - атомний енергетик), який багато років пропрацював на АЕС, присвячена працівникам атомних електростанцій. Автор розповідає про трагічні події в перші години і дні ядерної катастрофи на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС, про фатальні помилки і героїзм людей в ту трагічну ніч 26 квітня 1986 року. Суворо і реалістично автор розгорнув перед читачем картину страшного лиха, глибоко, як фахівець, проаналізувавши її витоки і справжні причини. Г. Медведєв добре знає атомну станцію і людей, про яких пише, з багатьма з них він працював в 70-і роки на Чорнобильській АЕС.

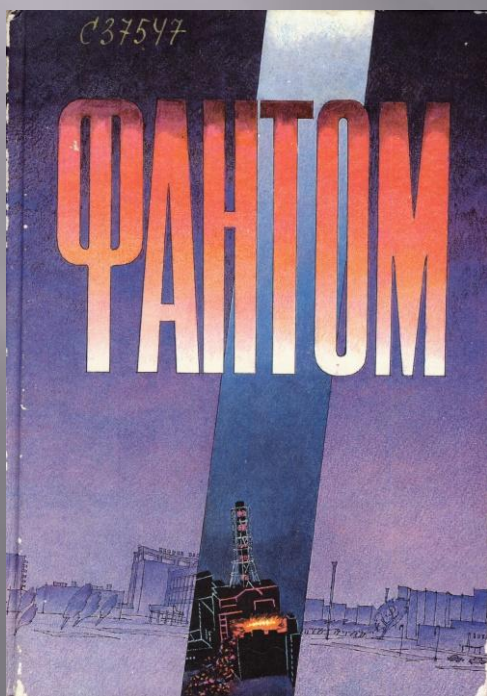
Ковалевская Любовь. Чернобыльский дневник (1986-1987 гг): Заметки публициста /Л. Ковалевская. – К., 1990. – 215 с.

У книзі Любові Ковалєвської, яка була свідком аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році, її моральних, соціальних наслідків. Автор аналізує різні аспекти функціонування атомної енергетики в республіці.

Тараканов Михаил. Особая зона. Документальная повесть /М. Тараканов К.: Воениздат, 1991. – 128 с.

Автор книги - участник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС - розповідає про нелегкі випробування, що випали на долю воїнів, які боролися з нездоланим горем, яке спіткало країну. Солдати, сержанти і офіцери проявили при цьому мужність, відвагу і сердечність, працюючи на найнебезпечніших ділянках.

Фантом: Сборник документальных и художественных произведений о трагических событиях на Чернобыльской АЭС.
– М., 1989. – 239 с.

Передмову до збірника повинен був написати академік Валерій Олексійович Легасов, але на жаль не встиг. Однак після його трагічної загибелі залишилися спогади: академік був у Чорнобилі одним з перших, під його науковим керівництвом здійснювалися заходи спочатку по локалізації аварії, а потім і по її ліквідації. У збірнику є фрагменти з записок В.О. Легасова, які він сам назвав так: "Мій обов'язок розповісти про це ..." До збірки входять спогади, документальні повісті, оповідання, п'єса про трагічні події на Чорнобильській АЕС у квітні 1986 р.

Пам'ятаймо!

Священна пам'ять про всенародний подвиг Чорнобильської трагедії ніколи не зітреться з людської історії, не згасне у віках. Час не заколисує рани.

І тоді. І сьогодні. І завтра.

Земний уклін, вдячність усім тим, хто ризикуючи своїм здоров'ям і життям, брав участь у ліквідації наслідків аварії, відроджували до нового життя обпалену радіацією землю.

Наш святий обов'язок сьогодні – пам'ятати кожного, чию долю обпік Чорнобильський вогонь.

Пам'ятати про живих і про тих, хто віддав життя, захищаючи нашу планету. Вічна пам'ять! Нехай завжди горять свічки пам'яті про те, що ніколи не повинно повторитися!

